

Radionica o održivom razvoju Vukovarsko – srijemske županije, Vinkovci, županijska vijećnica, 18.-20.veljače, 2013.

PROGRAM :

Ponedjeljak, 18. veljače:

10:00h Pozdrav i uvodna riječ

10:15-10:45h Što je to održivi razvoj danas i zašto je on potreban za Vukovarsko – srijemsku županiju?

Uvodno predavanje na kojem će se objasniti razlozi održavanja i željeni ciljevi radionice, u predavanju će se kombinirati univerzalna načela održivog razvoja i lokalna problematika županije. Predavanje je bitno da se shvate poveznice i komponente održivog razvoja i sinergijski elementi implementacije nekoliko rješenja (projekata) iz različitih projekata (biomasa u otpadu-humus-ekoproizvod-turizam) Predavanje je namijenjeno najširem krugu slušatelja i težit će se prema neakadskim rješenjima bez suhoparnih definicija.

10:45-11:00h Diskusija

11:00-11:30h Kako restaurirati i sustavno podržati autohtonu održivu poljoprivredu kao nosioca razvoja Vukovarsko – srijemske županije (sa naglaskom na mala obiteljska domaćinstva)?

Poljoprivreda u slavonskoj do sada se razvijala na konceptu velikih proizvođača i industrijske poljoprivrede, pri čemu je danas postalo jasno da prinosi sa tako obrađenih kultura nikada neće biti ni približno jednaki referentnim svjetskim rezultatima (SAD) te zbog toga neće biti cjenovno konkurentni. Za razliku od tog, u praksi sve neuspješnijeg pristupa, Hrvatska, a pogotovo istočna slavonska, još uvijek ima očuvanu autohtonu seosku poljoprivrednu proizvodnju, koja se danas u svijetu sve više cijeni i sve više traži. Smatramo razumnim da se osmisli i u praksi realizira model malog obiteljskog gospodarstva, koje će sukladno zahtjevima tržišta, proizvoditi zdravu, autohtonu hranu, na ekološki način. Također smatramo da za to postoje svi potrebni uvjeti, kako sa strane proizvođača tako i sa strane marketinških tehnologija i komunikacije sa tržištem.

11:45-12:00h Diskusija

12:00-12:45h Što je to odgovorni i održivi turizam i zašto je upravo on adekvatan za istočni dio slavonske?

U Hrvatskoj se razvoj turizma dogodio uglavnom na priobalnom području i u gradu Zagrebu, što je jedna od većih strateških grešaka naše države. Istočna slavonska sa svim svojim potencijalima nije ekskluzivna turistička destinacija niti ima turističku tradiciju, ali zasigurno ima potencijala. Smatramo, da je upravo izazov današnjice inventarizirati i artikulirati neiskorištene potencijale istočne slavonske (hrana, priroda, kulturno-povijesna baština...) te ih prezentirati tržištu kao integralni turistički proizvod. Pri tom nam je jasno da se osim u nekim segmentima ne može razvijati masovni turizam, već je neophodno pristupiti razvoju cijele palete proizvoda iz domene selektivnih oblika turizma (jahanje, biciklizam, gastronomija...) Smatramo vrlo važnim ukazati na činjenicu da su upravo ti selektivni oblici turizma trenutno najtraženiji na rastućim emisijskim tržištima te je stoga ovaj predloženi zadatak izuzetno jednostavan i sa visokom vjerojatnosti uspjeha. Također, ovakav oblik razvoja turizma donio bi ponajviše koristi običnim malim ljudima i time bi bitno i brzo poboljšao ne samo gospodarsku već i demografsku situaciju na hrvatskom selu. Raspoložemo sa svim alatima i znanjima za brzu realizaciju tog projekta.

12:45-13:00h Diskusija

13:00-13:45h Kako integralno shvatiti održivi razvoj i provesti ga u praksi?

Za uspjeh predloženih projekata neophodno je prepoznati i shvatiti poveznice između njih. Na primjer, rješavanje problema biološke komponente otpada kroz proizvodnju humusa, koji se može koristiti u ekološkoj poljoprivredi za dobivanje proizvoda koji se mogu plasirati u odgovornom i održivom turizmu na kućnom pragu, najbolji je primjer nužnosti razumijevanja jednostavnosti sustava održivog razvoja. Takvih primjera ima mnogo i u ovom dijelu radionice pokušat ćemo mapirati što više primjera iz naše županije, sa ciljem da se već pri izradi projektnih zadataka mogu stvoriti uvjeti za brzu sinergiju i dobivanje što većih rezultata uz minimalno trošenje resursa, pogotovo finansijskih. U ovoj se radionici posebno očekuje aktivno sudjelovanje svih sudionika.

13:45-14:00h Rasprava

Utorak, 19. veljače:

10:00-10:45h Kako jednostavno i efikasno koristiti obnovljive izvore energije, pogotovo sunce i koja je uloga izvršne vlasti u tome?

Tranzicija Republike Hrvatske iz pretežitog korištenja fosilnih goriva prema državi koja koristi pretežito obnovljive izvore energije je neizbježna. Ono što još ne znamo je hoćemo li pri tome zaposliti domaću radnu snagu i razviti domaće gospodarstvo i hoće li prihodi od vrlo unosne proizvodnje energije iz obnovljivih izvora biti u rukama domaćeg gospodarstva i građana ili će (kao u slučaju vjetroelektrana) oni završiti u rukama stranih investitora. Na sjevernom jadranskom promišljeni su i realizirani projekti koji se vrlo jednostavno mogu prenijeti u istočnu slavonsku (energetske agencije i energetske zadruge). Smatramo da je upravo sada pravi trenutak da se takav proces započne i u istočnoj slavonskoj pogotovo zato što za njega nisu potrebna finansijska

ulaganja već samoorganiziranje gospodarstva, građana te jedinica lokalne i regionalne samouprave. Mnogi autori smatraju da je (uz poljoprivredu) upravo energetika jedinstvena razvojna šansa za naše posrnulo gospodarstvo, a mi želimo pokazati da su to distribuirani obnovljivi izvori energije, a ne velike centralizirane energane na fosilna goriva kao predložene termoelektrane na ugljen na jadrano i nuklearna elektrana u slavonskoj.

10:45-11:00h Diskusija

11:00-11:45h Zašto je neophodno i zakonski nužno pristupiti sustavnom rješavanju problematike gospodarenja otpadom, korištenjem primarne selekcije (razdvajanjem na mjestu nastanka otpada)?

Osim što je u prijedlogu novog zakona o otpadu propisano da će jedinice lokalne i regionalne samouprave morati organizirati primarnu selekciju (razdvajanje na mjestu nastanka) najmanje 50% komunalnog i 70% građevinskog otpada isto se nameće i kao najlogičnije rješenje za sve akutniji problem gospodarenja otpadom u istočnoj slavonskoj. U nedavno vođenim stručnim raspravama jasno je ukazano i dokazano da je predloženi koncept županijskih centara za gospodarenje otpadom u najvećoj mjeri pogrešan te je predložena i predviđena njegova revizija. Pri tome prvenstveno mislimo na greške u strategiji gospodarenja otpadom u RH, u kojoj je predviđeno postizanje cilja od samo 25% primarne selekcije, do 2025. godine (na razini RH). Osim što je taj sustav potpuno nekompatibilan sa pravnom stečevinom EU (*acquis communautaire*) on je izuzetno skup i neefikasan. Zbog toga smatramo da je transfer dobre prakse iz Čakovca i s otoka Krka, ne samo jednostavan, već i neophodan, s ciljem da se na području Vukovarsko-srijemske županije, brzo i efikasno izvede novi sustav gospodarenja otpadom, baziran na primarnoj selekciji, na mjestu nastanka otpada.

11:45-12:00h Diskusija

12:00-14:00h Prijedlozi konkretnih projekata u Vukovarsko-srijemskoj županiji sa diskusijom

U ovom dijelu radionice u prvom satu će se navesti svi projekti bez obzira na trenutno realne mogućnosti njihove realizacije, u drugom satu ovog dijela radionice, valorizirat će se projekti prema njihovoj izvedivosti i važnosti te će se pojedini od njih predložiti kao radni materijal za treći dan radionice.

Srijeda, 20.veljače:

10:00-14:00h Izrada projektnih zadataka iz domene održivog razvoja za Vukovarsko – srijemsku županiju

U ovom dijelu radionice pristupit će se definiranju konkretnih projekata, parametara njihove izrade i mogućih scenarija provođenja (solarizacija) pri tom će se maksimalno koristiti domaća i strana iskustva te specifičnosti same županije. Nakon konačnog izbora pojedinih projekata (definiranih u završnom dijelu drugog dana radionice), sudionici će se podijeliti u manje grupe te će pod vodstvom mentora napisati projektne prijedloge, koji će se prezentirati u završnom satu radionice. Nakon toga ti će projektni prijedlozi biti integrirani u zaključke radionice te će biti osnova za daljnji rad na održivom razvoju Vukovarsko-srijemske županije.